

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

O potrebnosti nemščine.

O nobenem vprašanji se nij morebiti toliko pisalo, govorilo in razpravljalo, kakor o potrebnosti nemškega jezika. Govôri z Nemcem in nemškutarjem o čemer ti drago, naposled ti bode vedno zatrjeval, da je znanje nemščine neobhodna potreba, če ne iz drugega vzroka, vsaj zaradi kulture; čitaj nemški časopis, katerikoli in črno na belem zagotavlja se ti, da je glavni smoter Nemcev nositi omiko na vzhod, kakor se pri nas nosijo čebelni uli na pašo medoplodne ajde. Obiskuj razne javne in nejavne shode, povsodi doni ti iz nemških ust nasproti večni „refrain“ o potrebnosti nemščine, češ, brez tujega jezika omika niti možna nij. Davno uže izprevideli smo ničevost teh slepotnih zatrjevanj, davno uže je vsacemu znano, da pod krinko nemščine in nemške omike zakriva germanski rod svojo vladateljnost in svoje sebične naklepe, da nam nikakor ne pospešuje naše omike, marveč s svojim neprestanim vsiljevanjem nam tujega jezika našo omiko, naše izobraženje, naš napredek le ovira. In ker je zbog izpoznanja položaja odpor proti nemščini postal splošen, nij brez zanimljivosti čitati, kar pišejo o tej zadevi naši bratje na jugu in na severu.

V Roudnicah izhajajoči „Rip“ prinaša članek z nadpisom „Pred novim šolskim letom“, katerega navajajo „Kolínské Noviny“ pod energičnim naslovom: „Pryč s němčinou!“ V tem članku zanikuje se neobhodna potrebnost nemščine rekoč: „Stara in novejša izkušnja vzgojiteljev mladine soglašá v tem, da se mladina najhitreje, najbolje in najbolj temeljito priuči vsemu, ako se poučuje v jeziku maternem.“

„Ali nemščina! zavrne tu in tam kak Čeh stare mere, kateri misli, da je doslej vsacemu Čehu k izveličanju pred vsem treba nemščine. Da, ta nemščina, ta je glavni in skoraj jedini razlog, da mnogi stariši pošiljajo svojo deco v šolo, iz katere se vračajo omračeni na duhu. To je še dedšina iz onih žalostnih časov, ko je bil nemški govor „nobel“, a govor česki „gemein“; ko je po plemstvu še zasramovanje pomemčevalo liki opico našo buržoasijo, visoko uradništvo, dostojanstva in meščanstvo, ko se je po buržoasiji spakoval naš meščan in po vzgledu meščanstva tudi prebivalec na deželi, da bi ne bil svetu „v posmeh“ začel odlagati česko prav, česko nošo in česki jezik; iz te dobe ponižanosti in bede, ki je uže davno za nami, ostalo nam je v hrbitišči še nekoliko strežajske vpogljivosti, katera mora ven.“

„Ne znamo še postavljati se po konci, nositi glavo kviško in klicati krepkim glasom: Ta krasna zemlja je od nekaj last našega naroda, tu smo mi Čehi in ostanemo gospodarji, tu hočemo samo v svojem jeziku govoriti, uradovati in izobraževati se, od najnižjih šol pa do visokih šol na vseučilišči, in kdor hoče mej nami živeti, z nami občevati, v naših uradih biti nastavljen, mora pred vsem našega jezika biti popolnem zmožen, mora zaradi naroda, v katerem in od katerega živi, priučiti se dovršeno njegovega jezika!“

Tako govoril bi Šved, Danec, Holandež, Poljak, Magjar, Rumun in Grk; tako postopal bi vsak narod, ki čuti, da je v svojej deželi doma, če je

tudi malobrojnější nego narod naš; tako bi ravnal vsak narod, le nekoliko zaveden, ki nij pri vsakej priilki pripravljen, prodajati dragoceno pravo prvo-rojenstva za skledico leče.“

„V nas pa strežajski in hlapčevski, v dvestoletnem robstvu narodu prirasli duh, ne dovoljuje dvigniti glav niti tistim, ki bi kot prvoborci na čelu naroda korakajoč morali čutiti in javno proglašati, da je rešitev za vsak narod v njem samem, da nobenemu narodu razen lastnega jezika ne treba nikakega drugega, in da prava izobraženost v obče nij zavisna od znanosti nekoliko tujih besed, temveč od bogastva in temeljitosti v vednosti, od blagosti nraavnih načel, katerih pogojev prave izobraženosti more biti vsakdo deležen v šolah in v literaturi brez vse pomoči nemškega jezika.“ —

Srbski mesečnik „Otačbina“ pa primerja Francoze in Nemce in meni, da metodična in pedantična sistematika nemška nikdar ne more tekmo-vati z duhovitostjo Francozov. Čim bolj pa mora Nemec priznavati svojo duševno podredjenost nasproti Francozom, tem silneje in kruteje zaganja se v narode na vzhodu, katerim je stoletno tlačenje zabranjevalo popeti se do višjega izobraženja. Če so pa narodi vzhodno od Nemcev živeči, katere tako radi porogljivo nazivajo „interessante Nationalitäten“ sploh storili kak korak v kulturi, zgodilo se je to brez sodelovanja Nemcev, da, celo proti njih volji. Krvavimi črkami zapisano je v zgodovini širjenje kulture mej zapadnimi Slovani, in mnogo je vzgledov, da germansko pleme ne ume narode v omiki zaostavše izobraževati, pač pa uničevati. Srbom v Avstriji se skozi celo stoletje nij dovolila srbska tiskarna in še za Marije Terezije nalagalo se je v Vojnej granici, naj se s srbsčino ne trati čas, ampak naj se deca takoj poučujejo le v nemščini.

Opisovaje dalje nevarnosti tako zvane „kulture“, ki se je v svojej onemoglosti nasproti francoskej in italijanskej omiki zdaj vrgla na Magjare, Rumune in Slovane veli „Otačbina“ na dalje, da je vsak srbski rodoljub nraavno zavezan, protiviti se sebičnemu nameuu nemškemu, kar naj kaže pred vsem s tem, da se izogiblje, kjer le možno, nemškega jezika in nemške literature. Omenjeni list priporoča svojim rojakom za namestek nemščine francoski jezik in francosko literaturo.

Ta srbski glas po našem mnenji predaleč sega. Sicer so pa razmere v Srbih in Slovencih nejednake, zato mi Srbom zlasti pa „Otačbini“ gledé francoščine ne moremo pritrdjevati. Naveli smo te članke le zaradi tega, da se čita mnenje iz tako daleč vsaksebi ležečih dežel, ki so pa soglasne v glavnej misli in se jednako bojé raznarodovanja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 2. septembra.

Na novem českem vseučilišču se bodo, vsled najnovejše naredbe ministerstva, prirodoslovni izpiti medicincev in prvi rigorosum mogli uže leta 1882/3. veljavno vršiti.

V Pragi bode kmalu volitev novega župana. Ako bi bil dozdani župan Skramlik zopet voljen,

ostal bi potem po tamošnjih statutih do svoje smrti župan. Skoraj gotovo pa bode izvoljen dozdani njegov namestnik dr. Černy.

„Politik“ jemlje Slovake v varstvo in svetuje Ogorom, naj gledé na rastočo germanizacijo ne ravnajo tako strastno in ostro s Slovaki; vsaj oni ravno z naslanjanjem na Čeha odidejo nevarnosti, da se udadópreveč ruskemu uplivu.

Vnanje države.

„Srbska Nezavisnost“ pravi, da ima narodno kraljestvo le tedaj svojo opravičenost, ako je nositelj ideje oslobodjenja vseh potlačenih srbskih plemen in ako teži na to, da se zopet ustanovi država cara Dušana silnega. Avstro-Ogerska je ovira tej ideji, tedaj srbska kraljevina ne more biti zaveznica Avstro-Ogerske. „Skoraj bode zopet“, piše „Srbska Nezavisnost“ na dalje, „balkanski poluotok pozorišče velikih bojov in egiptovsko vprašanje dovelo bode do konečne rešitve tudi balkansko vprašanje, a tedaj treba Srbiji svoje naloge najzavedneje vlade, katera se bode ravnala samo po gaslu: Balkan balkanskim narodom! Za tako akcijo pa je sposobna in poklicana samo narodno-liberalna stranka Srbije, ona jedina more biti nositeljica narodnega kraljestva.“ „Sloga z Rusijo“, to je složno delovanje Srbije z ruskimi politiki, da s vsemi sredsti, bodi javno ali tajno, potisne Avstro-Ogersko od balkanskega poluotoka, bodi prva točka vsake srbske narodne politike. Samo tako se morejo doseči smotri srbskega kraljestva; ako se tira drugačna politika, je protinarodna in taka pokoplje kraljestvo, ker ne izpolnjuje svoje naloge in narod mora tedaj delati brez uradnega kraljestva.“

V Aleksandriji se dan za dnevom zopet vračajo prejšnji prebivalci; do zdaj jih bode nekako sedmi del. Največjo pozornost trgovskih in obrtnijskih krogov obrača se na vprašanje, kdo da bode dolžan povrniti škodo, ki je bila ljudem s plenjenjem in požarom prizadeta. Mnenja so različna; nekateri hoté, da naj jo egiptvska vlada povrne; drugi bočejo zahtevati povračila od Angležev in Turčije, kot sucerenne vlasti. Khedive sam pa je slednjič s posebnim ukazom odločil, da bodo vsi poškodovanci po mogočnosti odškodovani iz deželnega premoženja. Ta ukaz sicer nijma posebnega pomena, dokler je khedive sam na tako slabih nogah; vendar se iz njega lehko sklepa na to, da se bode to vprašanje kdaj vršilo v posebnem, ad hoc postavljenem komisijonu. — Mesto samo je zdaj uže v toliko zopet vtrjeno in posadka angleška v toliko močna, da se nij bati nenadnega napada. Le ozirom na varnost nij še na dobrem, dokler imajo policijo domači Mustaphazirji še v rokah.

Dopisi.

Iz Rudolfovega 1. sept. (Nekaj o bodočih mestnih volitvah; g. pl. Lehman; preč. g. Urh, mestni prošt.) Kolo časa se vedno bolj in bolj naprej pomika in v svojem brezobzirnem, nezadržljivem teku prinese nam kmalu tudi dan, ko se bode naša dolenjska metropola osvobodila tlaččega jarma nemčurskih mamelukov. Nemesis s svojim resno-tragičnim, maščevalnim obrazom prikazuje se fakičoznim kolovodjem naše nemškovalne klike dan za dnevom v drugih, a zato nič menj strašljivih oblikah, — variatio delectat — vsi preplašeni begajo njih matadorji od hiše do hiše, od volilca do volilca, da si na svoje dokaj zapeljivo nastavljene „bergone“ v „slavni svoj propad“ vjamejo še kakega — „gimpeljna“.

A vse zastonj; „vergeblich ist der liebe müh“. — Evo vam v dokaz dogodjaj, ki se je ravnokar

vršil. Neki mestjan bil je v denarnih zadregah in v tej svojej stiski obrnil se je zaupljivo do tukajšnjega trgovca, — kise akopram nemčurček comme il faut vender še včasih rad Slovence nazivlje, in to posebno takrat, kadar ima kakemu prononsiranemu narodnjaku s svojim blagom postreči — s prošnjo, da bi mu blagovolil posoditi malo svotico. Trgovec mu je to obljubil; a ko pride naš meščan po obljubljeni denar, se mu ljubeznivi trgovec nareži: „ja sehen's Herr N. N., ich habe gehört, dass Sie ein Slobener sind; die Wahlen sind vor der Thür; wenn Sie schriftlich Ihr Ehrenwort geben, dass Sie mit uns wählen werden, werde ich Ihnen schon aus helfen, aber mit 10%“ itd.

Sveta, opravičena jeza popade našega vrlega mestjana, nesramnemu nemčurskemu agitatorju in oderulu povedal je, kar mu gre, obrnil mu hrbet in iskal si denar pri poštenjakih, pri kojih ga je tudi našel.

G. pl. Lehmann se je 19. pr. m. županstvu odpovedal. Povod temu činu dalo je baje to, da ga nij nikdo od mestnih odbornikov zastopal pri svečanej sv. maši na dan rojstva našega presvitlega vladarja, mej tem, ko je on sam v uniformi, v kojej si sicer nij ravno preveč dopadal, — spominam samo na afero, ki jo je v tej zadevi imel s ces. visokostjo nadvojvodo Rainerjem, — paradiral kot c. kr. stotnik v pokoji. O tempora, o mores! — Jako čudno to! — Mar je li postal naš g. župan zdaj hipoma tako lojalen? Znabiti da, a ne verjamemo mu tega tako lahko; mi se marveč bojimo, da uzrok vse kje druge tiči — v pretečenem porazu! — Vivat sequens!

Konečno bi vam mestjanom priporočal še preč. g. Urha, našega vrlega prošta, za kandidata v mestni zastop; kajti brezdvomno je, da je omenjani gospod „naše gore list“, isto tako, da je jako izkušen in zmožen mož, kakoršnih ravno naš mestni zastop, kateri je pod zloglasnim nemčurskim pašo životartil le z jako dvomljivimi eksistencami, kaj silno potrebuje!

Iz Gorice 31. avgusta. [Izv. dop.] (Priprave za sprejem cesarjev. — Fizika.) Še se nij povsem razširila vest po mestu, da bode naš presvitli monarh o priliki, ko si ogleda tržaško razstavo, tudi Gorico s svojim pohodom počastil, in uže so ponehali navadni pogovori o goriških finančnih revah ter se zasukali povse na 12. in 13. sept. t. j. na prihod cesarja v Gorico. Kamor se človek obrne, sliši jedino le o tem predmetu govoriti. In, da si je obris sprejema še jako teman, tako rekoč še v embrijonalnem stanju, vender po prvotnih, uže vidljivih potezah sodeč, moramo pripoznati, da bode mesto svojega vladarja dostojno, veličastno sprejelo. A ne le mesto, tudi Sočka dolina se na vso moč pripravlja, da bi Nj. veličanstvu izraz ljubezni, udanosti in neomejene zvestobe oznanila. Uverjeni smo, da se bode Nj. veličanstvo o tej priliki prepričalo, da tu biva slovenski živelj, slovensko ljudstvo, ki je neprekoračljiv jez za irredentarske nakane in najsigurnejša trdnjava za „ljube prijatelje“, ki po naših deželah vedno sline cedé.

Gotovo, da tudi Slovenci v Gorici ne bodo zaostali, tudi oni bodo o tej priliki dostojno a odločno stopili na noge. Goriška čitalnica, kjer bode shajališče za vse odlične narodnjake in goste, dela uže sedaj velike priprave gledé ozaljšanja njenih, v srcu mesta ležečih krasnih prostorov. Udeležila se bode tudi gotovo skupno s podpornim društvom občé meščanske baklade in ljudske veselice na Rojicah. Tudi velikanski kresí, ki bodo — ako bo vreme ugodno — iz bližnjih hribov goriško okolico razsvetljevali, bodo našem cesarju svitli dokazi naše udanosti. Sicer več o tem drugikrat.

Danes bi še rad omenil kajige, katera je pred kakimi 14 dnevi tukaj na svitlo prišla. Ta knjiga je po c. kr. prof. Čebularji izdana „Fizika“, ki je namenjena sicer v prvej vrsti našej mladini v šolsko rabo, a uverjeni smo, da jo bodo tudi naši učitelji, duhovni in drugi olikanci z veseljem čitali, ter se ne bodo kesali za izdanih 80 kr., katere knjiga stane. Dobiva se pri knjigotržci Wokulatu v Gorici, kakor tudi pri knjigotržcih v Ljubljani, Trstu, Celji, Celovci in Mariboru.

Iz Postojine 30. avgusta. [Izviren dopis.] Visokočislani g. dež. predsednik podal se je včeraj, kakor je uradni list uže objavil, na Notranjsko, da si ogleda gozde in nasade. Ljubljanski butelj raztrosil je po svetu laž, da se gozdi v postojinskem okraju preveč sekajo ter se je nad c. kr. vlado spodikal s tem, da naj bolj na gozdove pazi, namesto da mirovno politiko goji. Razume se samo ob sebi, da so to manevri naših falcijoznih oponentov, s katerimi bi radi vsem avstrijskim narodom pravično vlado podkopali — a gospod dež. predsednik se je o neistnosti teh razstrošenih lažij prepričal, kajti bil je z nasadi popolnem zadovoljen.

Po končanem pregledovanji nasadov v tukajšnjem kraju bil je ob 11. uri dopoludne sprejem tukajšnjih uradov in dostojanstev v prostorih graščine. Predstavljalí so se razen uradnikov c. k. okr. glavarstva, uradniki c. kr. davkarije, postojinska čitalnica po svojem predsedniku g. Nace Doxatu in podpredsedniku g. Franju Strle-tu, — zadnji tudi kot načelnik tukajšnje postaje, — gasilno društvo po svojem poveljniku in dvema odbornikoma, častita duhovščina, občinski zastop in čudom — **c. kr. okr. sodnija po svojem c. kr. avskultantu.**

Pa ne misli dragi čitatelj, da pri našej c. kr. okr. sodniji nij sodnika in pristava. Prvi je od samega strahu hudo obolel, (?) ko je zvedel, da pride g. dež. predsednik z brzovlakom ob 9. uri dopoludne, drugi pa nij imel vsled svojega obilnega posla niti jeden trenutek časa, da bi se predstavil. C. kr. okrajni sodnik, kateri je predsednik tukajšnjega falcijoznega društva „casino“, bil je pred 9. uro v uradu; a ko je zvedel, da pride g. dež. predsednik, zapustil je urad, ter, predno se je domov podal, pred graščino še konferiral z našim Ciceronom. Dr. Deuom, kateri bi se bil gotovo predstavil, da je dež. predsednik privrženec njegove stranke; tudi je bil s c. kr. uradniki, posebno pa z davkarskimi praktikanti (kateri ga imajo za svojega malika) v prav živahnem razgovoru. Opraviti je imel pa tudi dosti pri c. kr. okr. sodniji, kajti bil je tamkaj vse popoludne. — Tukajšnji c. kr. avskultant ima sodnijski izpit, odpravljal bi torej lahko mej časom, ko bi se c. kr. pristav oddaljil, posel sodnika. — Taka ostentativna brezobzirnost naših oponentov nijma meje in občinstvo naše bi bilo prav veselo, ko bi gospod c. kr. okrajni sodnik, kateri je lani uže zelenjavo na svojem vrtu prodajal in se pripravljajal za odhod, ker je upal avanzirati, kmalu prišel na višje mesto. — Mislimo, da je gospod deželni predsednik vender prvi uradnik in cesarjev namestnik v deželi, spodobilo bi se torej, da se nižji uradnik višjemu predstavi, če tudi ne spada pod njegovo področje, — vsaj to uže omika zahteva.

Pri sprejemu dostojanstvenikov bil je gospod dež. predsednik jako ljubezniv in ko pride do c. kr. sodnijskega avskultanta, ga vpraša, kje da je c. kr. okr. sodnik. Ko mu le-ta odgovori, da je bolan, ter da v postelji leži, reče gospod dež. predsednik: škoda, drugače bi ga sam obiskal. — Posebno dolgo razgovarjal se je s predsednikom tukajšnje čitalnice. Gospod Doxat mu je prav iz srca nas vsih poučarjal, da zidamo tukaj na meji jez proti navalom irredente. — Ko se je predstavljanje končalo, bil je pri c. kr. okr. glavarju obed in po obedu si je gospod deželni predsednik nekoliko ogledal trg. Počastil je tudi narodnega odvetnika gosp. dr. Ivan Pitamic-a, katerega pa žali Bog nij bilo doma. — Pokazal je gosp. dež. predsednik, da se interesira za naše razmere, da pozna težnje milega a zvesto cesarskej hiši udanega slovenskega naroda. — Popoludne ob 3. uri odpeljal se je visoki gospod z gosp. deželnim gojzdnim nadzornikom proti Rakeku.

Včerajšnji dogodek pa je pokazal, da se nasprotniki naši tukaj lahko na prste seštejejo, kajti bile v vender najodličnejše osebe našega tržanstva pri predstavljanji zastopane. — Pokazalo se je, da se razpor tukaj goji le od jedne osebe, katera zamore svoje namene doseči in svoje volilne manevre izpeljati le takrat, če so tržani mej seboj nesložni. No pa upamo, da je tudi tej mogočni osebi odklenkalo. — Gosp. dež. predsednik pa naj bode preverjen, da se večina tukajšnjega občinstva ne strinja z na-

menom par falcijoznih oponentev, kateri so zmiraj na to delali, da ne bi visokočislani gosp. dež. predsednik obiskal Postojine. Da smo tržani nasprotnega mnenja je dokaz to, da je bilo uže vse pripravljeno, da priljubljenemu našem gosp. dež. predsedniku priredimo baklado in serenado, ko bi bil na večer došel, ali pa čez noč tu ostal.

Iz Veliko-laskega okraja 1. sept. [Izv. dop.] Poročila o požarih v naših krajih bila so pretirana, in kar se tiče uzrokov, neresnična. Gorilo se je, da se je zbrala druhal, ki hodi od vasi do vasi palit in požigat, hoteč spraviti revnega kmeta na kant. Drugod zopet se je zatrjevalo, da je turški sultan storil obljubo, da bode našem cesarju zaradi tega, ker mu je vzel Bosno in Hercegovino, škodo delal kjer bo mogel, da tedaj vsak, kdor zažge kako poslopje, dobi 200 gld. iz sultanove blagajnice. Zagrizena nemško-irredentovska stranka, ki ima tudi v Kočevji svoje pristaše, pa je celo proglasila, da obstoji zarota Slovencev, ki hočejo neresnemu nemškemu Kočevjarju z ognjem osvetliti pot iz dežele. In ti nemški irredentovci kurili in podpihovali so, dokler se po vladnej preiskavi nij do dobrega dokazalo, da so to same laži. V dveh ali treh slučajih bil je ogenj zaneten po blaznem človeku, katerega so pa uže odpeljali v ljubljansko blaznico, vse drugo pa je plod in snoj neresenih kočevskih možjanov.

Toliko v odgovor sumničenji, da so Slovenci prouzročili požare. Ko bi se pa stvar preiskovala še na dalje, prišlo bi se do zaključka, da imajo Kočevjarji prav po nevrednem mej seboj c. kr. okrajno glavarstvo, da mora maloštevilnemu kočevskemu liberalizmu na ljubo kmet 8—10 ur daleč hoditi k okrajnemu glavarstvu, katero naj bi se prestavilo v Ribnico, ki je naravno središče našega okraja.

Iz seje mestnega zbora ljubljanskega.

Poročali smo uže o najvažnejšej točki zadnje seje o jezikovnem vprašanji in kakim načinom se je isto rešilo. Preglednikom zapisnikov imenuje župan g. Grasselli mestna odbornika Goršiča in dr. Schafferja. Župan naznanja, da je ravnateljstvo finančnega vodstva objavilo, da je novo poslopje klavnice 12 let davka prosto, poslopje za administrativni urad pa, dokler služi temu namenu. Župan poroča, da je mnogo mest poslalo svoje izkaze o delovanji pretečenega leta ali pa proračune, mej njimi Zagreb, Linc, Beljak in Gradec. Deželna vlada opozarja, da državno obrtniško šolo v Gradcu tudi lahko pohajajo dijaki, če so tudi samo zmožni slovenskega jezika, ker je ministerstvo za uk in bogočastje poskrbelo v tej zadevi.

Mestnemu odborniku in bivšemu županu Laschanu dovoli se šestmesečni odpust, zaradi slabega zdravja. (G. Laschan natanko vé, da bodo v šestih mesecih nove volitve v mestni zastop in da ne bode več izvoljen, za to prosi odpusta, da mu ne bode več hoditi v seje. Zdrav je pa popolnem. Rad doveden sem le, bode li slabo zdravje tudi bodoči ponedeljek oviralo gospoda Laschana priti v deželni zbor? Opazka poročevalca.) Deželnega odbora kranjskega dopis o praznovanji šeststoletnice združenja Kranjske z deželami Habsburške vladarske obitelji izroči se po nasvetu dr. Zarnika personalnemu in pravnemu odseku, da o njem poročata. Mesto izstopivših gg. Ziegler in Regali se volijo v stavbeni odsek gg. dr. Moschè in Lassnik, v odsek za vloge g. Doberlet, v policijski odsek g. Laschan. Po nasvetu poročevalca dr. Zarnika stavi se poročilo personalnega in pravnega odseka o prošnji g. Withalma, glede ukvartiranja vojakov v Kolizeji in o prošnji ravnateljstva Trnovske meščanske vojašnice za oproščenje vojašničnih lastnikov od splošnega plačila za ukvartiranje vojakov, raz dnevni red, ker je g. Horak dobil o tej zadevi ravno pred sejo pismo od general-komande v Gradcu in je torej želeli, da se isto pretresa v odseku. Predlog se brez razgovora odobri. Gospod Hribar poroča o dvakratnem škontriranji mestne blagajnice in naznani, da se je našlo vse popolnem v redu. Samo opomni, da se je g. Josip Luckman branil podpisati zapisnik o škontriranji

zaradi tega, ker je bil spisan v slovenskem jeziku. Gospod mestni odbornik Vaso Petričič izrazi svoje začudenje, da se je g. Luckman branil podpisati slovenski zapisnik, mej tem, ko se narodni mestni odborniki kot udje finančnega odseka, ko so bili v manjšini, niso nikdar branili podpisati nemški zapisnik, kakor so ga gg. mestni odborniki sedanje večine narekavali. Gospod Luckman odvrne, da zna samo navadno slovenski, olikani pismeni jezik slovenski pa ne, da ne podpiše ničesar, ker ne razume do zadnje pičice. V obče pa trdi da nij bil toliko časa navzočen, da bi se bilo škontriranje dovršilo, ker je moral v poslih odpotovati, katero izjavo potrdi tudi g. župan Grasselli. Poročilo o škontriranju mestnih blagajnic vzame se na znanje.

Mestni odbornik g. dr. Moschê potem poroča o izjavi vodstva južne železnice, da hoče 3000 gld. dodati za kanal skozi bodočo Reseljevo cesto. Poročevalec pravi, da južna železnica le pod tem pogojem izplača omenjeno svoto, ako se jej dovoli, da izpelje vse njene kanale v glavni kanal Reseljevih ulic. Poročevalec nasvetuje, da se ponudba južne železnice sprejme. Kanal in cesta bosta veljala 18.432 gld. Stroški za izpeljavo se pokrijejo s prostovoljnimi doneski, ki iznašajo 7440 gld. in z doneskom južne železnice 3000 gld. Kar manjka, pa naj mestni magistrat proti 6 % obresti vzame iz mestnega loterijskega posojila. Sklene se, da se ponudba južne železnice sprejme, o zidanju kanala v Reseljevih ulicah in o proračunu pa naj v prihodnjem seji poroča stavbeni odsek.

Mestni župan g. Grasselli javlja na dalje, da se je dražba za podiranje Urbasove hiše uže razpisala in da se prične s podiranjem poslopij na dvorišču takoj, s podiranjem hiše pa po sv. Mihelu. Za zidanje kanala pa bode razpisana omejena dražba, ako se hoče da se stavba dovrši v pravem času. To mnenje podpirata tudi mestna odbornika dr. Schaffer in Bürger.

Dr. Bleiweis vitez Trsteniški poroča o prošnji 8 trgovcev, hišnih posestnikov in gostilničarjev, da bi se njim zopet dovolil trg z mladimi prašički, kakor nekdanj za Slovoovo hišo, ne pa pred klavnico in nasvetuje, ker se ta kupčija vrši le meseca junija in julija, ker se prašički prinesó v žurnikib, ker je prostor za to pripraven in ker gostilničarjem in trgovcem vender dojde nekaj dobička, da se vsliči prošnja. Dežman govori proti dovoljenju, Peterca pa podpira odsek predlog, ki se naposled tudi sprejme. Dr. vitez Bleiweis - Trsteniški poroča o prošnji treh posestnikov, ki imajo pse na verigah, naj se jim odpiše pasji davek in kazen. Poročevalec nasvetuje, da se odpiše kazen vsem trem, ne pa davek in da se magistratu naroči, da sestavi prošnjo na deželni zbor, naj se postava tako prenenadi, da bodo vsi posestniki psov na verigah davka prosti. Dežman je proti zadnjemu delu predloga in nasvetuje, da se izroči prej finančnemu odseku v pretres. Tudi dr. Schaffer in Kušar govorita v tem smislu, potem se izroči finančnem odseku.

Dr. Drč nasvetuje, da se mestna deklška šola popolni s petim razredom, dovoli plača 400 gl. za pomočno učiteljico, 150 gld. za opravo šolske sobe, 200 gld. pa za napravo miz in stolov v šolski sobi, kar mestni zbor brez razgovora odobri. Štipendija mestna za obiskovanje državne obrtne šole v Gradcu v znesku 250 gld. na leto, se podeli za 2½ leta jedinemu prosilcu 12 letnemu učencu obrtne šole v Ljubljani Srečko Kovačiču. Šolskemu vodju g. Andrej Praprotniku dovoli se 100 gld. doklade. Potem sklene se javna seja.

Domače stvari.

— (Hrvatsko pjevačko društvo „Kolo“ iz Zagreba), katero vdeleži se slavnosti blagoslovljenja zastave „Slovanskega delavskega podpornega društva“ v Trstu, pride, kakor naznanja v svojem pismu čitalnici ljubljanskej, uže v soboto dno 9. t. m. zjutraj ob ¼/6 s poštanim vlakom v Ljubljano. — Tudi deputacija „Sokola“ iz Prage, potem „Sokol“ iz Zagreba in „Savinjski Sokol“, in najbrže tudi hrv. pjev. društvo „Danica“ iz Siska pridejo ta dan v Ljubljano ter

odidejo skupno s tukajšnjimi narodnimi društvi v nedeljo zjutraj s posebnim vlakom k slavnosti v Trst. — Na čast tujim gostom nameravajo napraviti pevci ljubljanske čitalnice in „Sokol“ v soboto zvečer v čitalnični dvorani sijajen komers.

— (Na notranjih nunskih šolah) v Ljubljani so se naše učenke s slovenščino dozda bolj spremljavale nego se je resno učile. Slišali smo, da se bode vpeljala v teh šolah letos slovenščina kot obligaten učen predmet po par ur na teden. Ako pomislimo, da uršulinski samostan v Ljubljani leži v senci slovenskih dežela, pač pa nij treba imeti za las pretiranosti, če rečemo: tandem! In vrle učiteljice bodo gotovo toliko spretne, da se tudi sosednji Italijanci in Nemki nad slovenščino ne bode jezik zalomil.

— (Cesar Franc Jožef I.) Tako se imenuje knjižica z lepimi podobami, ki je prišla uže predlanjskem na svetlo in opisuje vso cesarsko obitelj v lepej gladkej slovenščini. Ker bosta Njiju Velikanstvo cesar in cesarica v kratkem potovala po našem Primorju, zatorej omenjamo to knjižico, ker je posebno pripravna v pouk slovenske mladine in našemu prostemu ljudstvu. Kdor premore, naj nakupi nekoliko teh knjižic in jih razdeli mej našo mladino in prostu ljudstvo. Knjižica se dobiva pri knjigotržci Giottiniju v Ljubljani in velja 10 kr. Dva najst iztisov skupaj velja 1 gld.

— (Saleška čitalnica) otvori se slovesno jutri v prisotnosti mladega „Savinjskega Sokola“. Naj bi vsaj naše čitalnice pozdravile najmlajšo svojo sestro. Telegrami naj se odpošljejo v Šoštanj (Schönstein).

— (Okrajni zastop v Mahrenbergu) hoteč tirati visoko politiko, zaključil je v 28. dan avgusta, da odpošlje peticijo proti poslovenjenju srednjih šol in uradov, a navzočni c. kr. okrajni glavar uničil je ta sklep rekoč, da politika ne spada v področje okrajnih zastopov. Dobro bi bilo, da bi se i drugim okrajnim zastopom na Štajerskem jednako gledalo in krcalo na prste.

— (Hrvatska pevka.) „Agramer Ztg.“ poroča, da je prva primadona na dunajskem opernem gledališču gospodična Bianca-Bianchi rodona Hrvatica, po pravem imenu Viktoriana Schwarz. Rojena je sicer v Tirolih, a prišla je tri mesece stara s svojim očetom, ki je bil c. kr. gozdar, v Petrinijo, pozneje v Glinu. 13 let stara prišla je v konservatorij na Dunaj, kjer je pri vstopnem izpitu pela Lisinskijevo pesen „Moja ladja“, vzbudila po hvalo in bila vzprijeta. Mati slavne pevke in sorodniki žive še zdaj v Zagrebu.

— (Vabilo.) V nedeljo 3. septembra ob 7. uri zvečer, priredi „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici v svojih prostorih na Travniku domačo zabavo s petjem, govorom in srečkanjem. — Pri tej priložnosti se določi vožni red društvenikom, ki se popeljejo v Trst k razstavi in k slovesnemu blagoslovljenju zastave tržaškega delavskega podpornega društva, ki se bo vršilo 10. septembra. — Ako donese srečkanje kaj dobička, se obrne za društveno zastavo. — Vhod bo pri tej priložnosti tudi čez glavne stopnice iz veže. — K obilnej udeležbi vabi odbor.

— (Vabilo.) Slovensko društvo obhaja v nedeljo 10. septembra ob 3. uri popoldne v dvorani gostilne „Stadt Wien“ v Mariboru svoj prvi občni zbor. K obilnej udeležbi vabi vljudno odbor.

— (V mestnej klavnici) se je meseca avgusta 1882 pobilo 270 goved, 353 prašičev, 749 telet, 845 koštrunov in 13 kozličkov. Tri ikraste prašiče je konjač pokončal.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Carigrad 2. septembra. Dufferin odpotoval je za tri dni ne sklenivši vojaške konvencije.

London 2. septembra. Wolseley priča kuje, da se vredé transportne zadeve za daljno napredovanje. Zdravje vojakov dobro.

Razne vesti.

* (Štirideset menihov brez živeža.) Na gori Sinai stoji še dandenes po cesarji Justinijanu v šestem stoletji sezidani samostan, ki je zidan kakor kaka trdnjava in nijma niti vrat. Za popotnike, ki hote v samostan in za živež spusti se raz visok stolp na močnej vrvi pletenica, katera se potem potegne navzgor. Živež dobiva samostan iz Aleksandrije. Pred nekoliko dnevi pa zarad vojske iz Aleksandrije odposlani živež nij mogel do samostana in menihi živeli so več dni ob samih dateljnih. Opat je za bodoče ukrenil, da dobiva samostan živeža iz Sueza.

Poslano

Glas iz občinstva.

Ker se je s prvim dnem tega meseca vpeljal novi davek za petrolej, in mora vsakdo naznaniti svoje zaloge, drugače zapade globi, stavim do dotičnih oblasti vprašanje, zakaj se ta novi davek pravočasno ne naznani, tako, da zamore vsak udeleženec dobiti vednost?

Na dalje se mi čudno zdi, da se je na glavnem trgu nabiralnica pisem odvezla od tam, kjer so na prodaj marke ter prenesla tja dolj „pod Trančo“. Bi li ne bilo prikladnejše, da je nabiralnica pisem tam, kjer so tudi marke na prodaj?

V Ljubljani 2. septembra 1882.

Jeden v imenu mnogih.

Naznanilo.

Na 8. septembra, to je na Mali Šmarin t. l. v prid „Narodnemu Domu“ v Ljubljani odložena velika narodna slavnost vipavskih rodoljubov se — **preioži**, ker ljubljanska vojaška godba ta dan zaradi tega ne more sodelovati, ker s polkom vred najbrže uže prav v kratkem Ljubljano za zmirom zapusti; — druge izvrstne godbe pa v tako kratkem času nij bilo moči dobiti.

V Vipavi, dne 1. septembra 1882.

Odbor vipavskih rodoljubov.

Tržne cene v Ljubljani

dné 2. septembra t. l.

	gld.	kr.
Pšenica, hektoliter	7	80
Rež,	5	36
Ječmen	4	23
Oves,	2	76
Ajda,	5	53
Proso,	5	36
Koruza,	6	80
Leča	9	—
Grah	9	—
Fižol	10	—
Krompir, 100 kilogramov	3	—
Maslo, kilogram	—	92
Mast,	—	88
Špeh frišen	—	80
„ povenjen,	—	78
Surovo maslo,	—	75
Jajca, jedno	—	22½
Mleko, liter	—	8
Goveje meso, kilogram	—	56
Telečje	—	60
Svinjsko	—	60
Koštrunovo	—	28
Kokoš	—	35
Golob	—	18
Seno, 100 kilogramov	2	50
Slama,	1	60
Drva, trda, 4 kv. metre	5	80
„ mehka, „ „	4	—

Dunajska borza

dné 2. septembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	76 gld.	85	kr.
Srebrna renta	77	25	„
Zlata renta	95	40	„
1860 državno posojilo	130	75	„
Akcije narodne banke	827	—	„
Kreditne akcije	321	10	„
London	118	50	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	41½	„
C. kr. cekini	5	58	„
Nemške marke	57	80	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	120	„
Državne srečke iz l. 1864	100	—	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta	95	35	„
Ogrska zlata renta 6%	118	55	„
„ 4%	88	30	„
„ papirna renta 5%	86	35	„
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	104	—	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	114	50
Zemlj. obč. avstr. 4½% zlati zast. listi	118	—	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	98	75	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	106	25	„
Kreditne srečke	100 gld.	—	„
Rudolfove srečke	10	21	„
Akcije anglo-avstr. banke	120	121	75
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	228	25	„

Učenca,

starega od 13—15 let, ki zna slovenski in nemški, vzprejme takoj v svojo štacuno z mešanim blagom
(556—3) **Ig. Al. Jelovšek na Vrhniki.**

Majhni dijaki

vzemó se v stanovanje, hrano in posebno dobro oskrbovanje po nizkej ceni: **Marijin trg št. 4 II. nadstropje.**
(566) **J. Uranič.**

Naznanilo in priporočilo.

Udano podpisani usojam se, p. n. občinstvu v Ljubljani in okolici s tem naznanjati, da bom imel

zalogo dobrih klavirjev,

za to jih prav topla priporočam, na posodo jemati jih ali pa vkupovati. Dalje usojam se javljati, da sem se v večjih fabrikah na Dunaji, v Monakovem in Bayreuthu prav dobro izuril, klavirje ubirati in popravljati; da sem učen dunajske in ameriške mehanike in imam najboljša pričevala; da sem na c. kr. konservatoriji za glasbo in dr. na Dunaji strokovnjakom izpoznan in mi je vodja le-tega konservatorija gospod Hellmersberger dal najlepša pričevala; zatorej se rad nadejam, da bom vsa naročila, tudi v popravljani, izvrševal v popolno zadovoljnost svojih preč. naročnikov. Stare instrumente zamenjujem z novimi po najnižji ceni. (546—3)

V vsem spoštovanju
Ferd. Dragatin z Dunaja,
Rimska cesta št. 20, II. nadstr.

Novo in lepo priredjeni prostori

pekarijo v Ljubljani,

pripravni tudi za trgovino s špecerijami, se takoj oddajo. — Natančneje o tem se izve na **Starem trgu št. 19, I. nadstropje, v Ljubljani.**

Važno za kmetovalce!

Marsikateremu gotovo v veliko olajšavo prodajajo se tudi na obroke po prav ugodnih pogojih **dobro znane**

Lanz-ove

ročne mlatilnice, slamoreznice itd.,

katerih se je v malo letih izdelalo in razpečalo **ogromno število 98 tisoč komadov**, kar je gotovo najboljšo spričevalo in priporočilo. — Tedaj na noge! Združite se po dva ali več skupaj in ne zamudite ugodne prilike, kajti korist glede dela in časa je tolika, da se kupljeni stroj prav kmalu sam izplača.

Pojasnila in ilustrovane cenike brezplačno razpošilja
zastopništvo in zaloga pri A. Debevču
v Ljubljani, Rimska cesta št. 19. (448—17)

Učenec

iz dobre hiše, kateri je vsaj jeden realni ali gimnazijalni razred zvršil in kateri je slovenskega in nemškega jezika zmožen, se takoj sprejme v prodajalnici mešanega blaga **Frana Dejaka v Karlovcu.** (522—3)

Lepe in po cen

klobuke in čepke,

kakor tudi

kožuhovino

prodaja (506—49)

Anton Krejči,

v Ljubljani, na kongresnem trgu na oglu gledaliških ulic.

Malinovec

prve vrste, iz najboljših štajerskih gorskih malin, ki tudi prepijetno diši, **1 kilo 80 kr., 1/2 kilo 40 kr.,** razpošilja

lekarna „pri samorogu“,
v Ljubljani, Mestni trg št. 4. (498—9)

Izdatelj in odgovorni urednik **Makso Armič.**

Vabilo

otvorjenju in prvemu občnemu zboru

čitalnice šaleške doline.

Udeleži se telovadno društvo „Savinjski Sokol“ z godbo in pevskim zborom.

Slavnost se vrši na vrtu gostilne g. M. Tajnika v Družmirji pri Soštanj v 3. dan septembra t. l.

Vspored:

1. Sprejem „Savinjskega Sokola“ ob 3. uri popoldne. —
2. Pozdrav došlim gostom. — 3. Volitev čitalničnega odbora. — 4. Slavnostni govor. — 5. Zabava s petjem in godbo.

(533—3) **Osnovni odbor.**

Majhni dijaki in deklice

vzprejmo se za prihodnje šolsko leto v stanovanje in hrano na **poljanske cesti št. 10.** na desno. (558—2)

Mazilo za lase!

Po prof. dr. Pithu.

Jedno najboljših sredstev, da se prostor, kjer rasó lasje, **utrudi in da lasje ne izpadajo**, ob enem jim daje **lep lesk** in se uporablja z gotovim uspehom pri tisočih.

1 lonček za dolgo časa **samo 60 novcev** prodaje **pravega le lekarna „pri samorogu“, v Ljubljani** na Mestnem trgu. (467—6)

Tajci:

1. septembra.
- Pri **Slonu:** Stern iz Grada. — Jahsih iz Trsta. — Stein z Dunaja.
- Pri **Malič:** Findler z Dunaja.
- Pri **avstrijskem cesarji:** Blečnik iz Ljubljane. —

Razprodaja

nekadaj Janez Jamškove zaloge

suknenega, platnenega in kramarskega blaga

pod trančo št. 2

traja samo še

(555—2)

do 12. dne septembra.

Velika zaloga

blagajnic F. Wertheimovih

po fabriških cenah pri

Fran Detter-ju,

v Ljubljani, Mestni trg št. 168.

Prah zoper insekte

iz divjih, še zaprtih cvetov Chrysanthemuma, najboljši in najgotovjši pripomoček, pregnati ste-nice, bolhe, šurke, muhe itd. v zavitkih po **10 novcev in višje.** Razprhala, ki so pri tem potrebna, dobé se po **70 novcev.**

Naročila izvršujejo se točno proti poštnemu povzetju kupila. (451—8)

Zastop

original Howe, Singer in Wheeler & Wilson šivalnih strojev

je uže dolgo let za vso Kranjsko deželo **jedino in samo le v mojih rokah.** Teh šivalnih strojev imam zmirom v velikej izbi v svojej prodajalnici in jih oddajam, kakor zmirom, ako se želi, za plačilo na obroke z 5 letnim jamstvom.

Zunaj ljubljanskega mesta sprejemajo moji potovalci naročila in poučujejo ob jednom brezplačno.

Kar se tiče **strojev na cilinder**, imam v svojej zalogi le odlične izdelke tudi po jako nizkih cenah.

Čiščenje šivalnih strojev, kakor njih poprava, se hitro, stalno in ceno oskrbé.

FRAN DETTER,
Ljubljana, Mestni trg št. 168.

Opomba: Svila, cvirn, ovčja, bombažna in volna za plesti, igle za šivalne stroje, olja in razni aparati so zmirom v velikej izbi pripravljeni ceneji, kakor povsod drugod, zatorej prosim mnogobrojnih naročil.

Spoštovanjem

zgornji.

(563—1)

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.